

BULSKAMPVELD FIETSROUTE

Startplaats van de route vormt **Het Aanwijs**, de ingang tot het Provincie- en Staatsdomein Lippensgoed-Bulskampveld aan de Wingensesteenweg te Beernem.

1.

Tot in de 18de eeuw was het Bulskampveld (300 ha) een desolate heidevlakte met hier en daar een moerassige vijver. Het maakte deel uit van “bulnas campa”, het “veld van de stieren”, zo’n 10.000 ha heidegronden die zich uitstrekten van Bellem en Lotenhulle over Aalter, Beernem, Wingene en Ruddervoorde en verder westwaarts tot Aartrijke, Lichtervelde, Zwevezele en Torhout. De “Eendenputten”, die zich in het Domeinbos en in de omgeving van het Aanwijs bevinden, geven nog een indruk van hoe het gebied er toen uitzag. Alleen wat bezembinders en turfstekers hielden zich in deze woestenij op. Tot halfweg de 18de eeuw bleef de heide rond Beernem nagenoeg onontgonnen. Omstreeks 1750 kocht ene Lambert Malfait een groot deel van het Bulskampveld en startte de ontginning ervan. Tevens bouwde hij een riant buitengoed op de plaats van het huidige kasteel. Na zijn dood zette zijn schoonzoon E. Buteau de ontginning op systematische wijze verder. Weldra bleef van het eens uitgestrekte veld slechts 75 ha over: vijvers waren gedempt, de heide omgeploegd en in akkers of bossen omgezet. Het Bulskampveld was het “Lambertsgoed” geworden. De naam “Aanwijs” verwijst naar een ouder richtingwijzer op dit vijfwegenpunt. Hier stond destijds een herbergafspanning, waar reizigers de nacht konden doorbrengen tijdens hun lange tocht van Brugge naar Gent.

We fietsen linksaf op het vrijliggende fietspad langs de nogal drukke rijksweg Beernem-Wingene, de Reigerlostraat, in de richting van Beernem.

2.

In het 60 ha grote domein van het St.-Amandusinstituut (links) was in de tweede helft van de 19de eeuw een “Hervormingsschool voor meisjes en kleuters van 2 tot 7 jaar” ondergebracht. Na de Eerste Wereldoorlog was de schoolbevolking reeds sterk geslonken en in 1926 werden de laatste kinderen tenslotte naar een nieuwe vestiging nabij Namen overgebracht. De Congregatie der Broeders van Liefde kocht de verlaten gebouwen van de Belgische Staat en stichtte het St.-Amandusinstituut, dat mettertijd tot een der belangrijkste Belgische psychiatrische instellingen is uitgegroeid.

Na +/- 800 m nemen we de eerste straat naar rechts: **Hulstlo**. Aan de kruising met de Noendreef fietsen we voorbij de aloude hoeve Reygerlo (links) en 500 m verder, links tussen de bomen van de dwarsweg, staat het kasteel Reygerlo.

3.

Een gedenksteen uit 1799, ingemetseld in de voorgevel van de hoeve Reygerlo vertelt in versvorm dat de eigenaars, vrouw Rotsaert en heer Vanden Bogaerde, in 1749 trouwden en in de 2de helft van de 18e eeuw tot de ontginning van het uitgestrekte Bulskampveld overgingen. In feite was het niet André Vanden Bogaerde zelf die de werken uitvoerde; de man had immers zijn handen al vol met zijn functie als schepen van het Brugse Vrije en tesorier van de stad Brugge. Hij delegerde de werkzaamheden aan de op het Goed Reygerlo verblijvende kastelein François Werbrouck. Vanaf 1764 startte deze met de systematische ontginning en bebossing van de omliggende heide en op het einde van de 18^e eeuw had hij reeds een groot gedeelte van het Veld in cultuur gebracht.

4.

Het in Spaanse stijl opgetrokken kasteel Reygerlo werd in 1846-1847 door een Brugse bankier gebouwd? De huidige eigenaars zijn afstammelingen van een Castiliaanse edelman die zich tijdens de Spaanse overheersing in de Nederlanden vestigde. Het gebied met verspreide bossen in de omgeving van het kasteel wordt reeds eeuwenlang Hulstlo genoemd. Op oude kaarten staat Hulstlo aangegeven als een uitgestrekt bosgebied; de restanten maken thans deel uit van een waterwinningsgebied.

We draaien mee naar rechts met het verharde **Hulstlo** dat een kleine 500 m verder van naam verandert in **Beelkens**. Waar onze route ogenschijnlijk eindigt op een dwarsweg (Lindeveld op rechts) slaan we linksaf, nog steeds **Beelkens** volgend. Vervolgens nemen we de eerst straat naar rechts: opnieuw **Beelkens**.

We fietsen langs met beuken en eiken omzoomde dreven. De wegbermen herbergen kruiden en planten, typerend voor schrale zandbodems: brem, pijpestrootje, kamperfoelie, boerenwormkruid, knolboterbloem, duizendblad, grootbloemige muur, adelaarsvaren,... Nog steeds laten we alle zijdreven ongemoeid om aan de eerstvolgende verharde dwarsweg rechtsaf te slaan, nog steeds **Beelkens** volgens, eerst in zuidwestelijke en later in zuidelijke

richting, tot bij het kruispunt met het van rechts komende Lindeveld. Hier slaan we linksaf in **Schuurlo** en overschrijden meteen de provinciegrens en de gemeentegrens met het Oost-Vlaamse Aalter.

5.

Aan het eerstvolgende kruispunt, met een majestueuze linde op de hoek, kunnen we even een ommetje maken naar de hoeve “Bakensgoed” (links afslaan). We bemerken de oude hoevegebouwen links van de baan, achter een recent gebouwde villa. Oorspronkelijk betrof het Bakensgoed een cijnspacht van 33 bunder grond (zo’n 43 ha) uit het Bulskampveld, die in 1525 door de toenmalige eigenaar, de heer Van Woeste, werd verleend.

In 1572 stond hier reeds een “stedekin”, een kleine hofstede; het huidige Bakensgoed dateert uit de 18^e eeuw. Aan de rand van het bosperceel aan de overzijde van de weg bevindt zich een merkwaardige ‘pijlerkapel’ waarvan de bouwperiode niet gekend is.

We hervatten onze route op het kruispunt met de twee lindes. Na zowat een kilometer brengt **Schuurlo** ons bij het oude kasteel waaraan de straat haar naam dankt.

6.

Schuurlo wordt reeds in 1375 vermeld als “pasture van Scuerlo” en “Vivers gheheeten Scuerloo”. In 1890 werd hier een kasteel gebouwd, dat echter in 1931 wegens de grote vochtigheid werd gesloopt en op een drogere plaats heropgebouwd. De hoeve voor het kasteel werd voor het eerst uitgebaat in 1780. Restanten van de oude omwalling (links) herbergen een merkwaardige flora. We vinden er o.m. holpijp, wijfjesvaren, moerasandoorn, kamperfoelie en oeverzegge. In het aangrenzende bosstruweel houden zich heel wat vogels op zoals fitis, grasmus, zwartkop, tuinfluiter en nachtegaal.

Nog een kilometer laten we alle zijdreven ongemoeid. Dan brengt **Schuurlo** ons bij het kruispunt Schuurlo-Blekkevijverstraat-Aalterstraat, waar we rechtdoor de **Aalterstraat** inrijden.

7.

Sint-Maria-Aalter is een parochie van de Oost-Vlaamse gemeente Aalter. Voor 1578 reeds stonden enkele verspreide hoeven binnen het grondgebied van het huidige Maria-Aalter, doch gedurende de geuzenoorlog werd de streek volledig verlaten. Slechts langzaam werd de ontginning ervan opnieuw aangevat en pas aan het begin van de 19de eeuw ontstond er een kleine kern, nabij de kruising aan de Aardenburgse Haringweg en de Nedere Bruggeweg. Het was ook op deze plaats dat men in 1881 de parochiekerk bouwde. Op het pleintje voor de kerk zien we twee merkwaardige beeldhouwwerken: het ene stelt een reuzengrote kantklos voor en het andere een bietenrooier en een kapmes. Met de laatste twee werktuigen trokken tijdens de 19de eeuw vele tientallen landarbeiders uit de arme zandgronden van Maria-Aalter naar de suikerbietenvelden van Noord-Frankrijk; de kantklos staat symbool voor de thuisnijverheid van hun echtgenotes.

Voorbij de kerk van Maria-Aalter leidt de Aalterstraat ons onder statige eiken doorheen een riante villawijk. De verkavelde bossen (links) maken deel uit van het vroegere uitgestrekte Blekkerbos. In dit bosdomein ligt nog een bescheiden restant van de Blekkersvijver, een van de vele vijvers die eertijds in het Bulskampveld voorkwamen. Geleidelijk neemt de bebouwing af en komen we in een zeer bosrijke omgeving terecht. Na anderhalve kilometer, bij de voormalige herberg De Lange Dreef (links) draaien we naar rechts, de bossen van het Hoogveld en de gelijknamige dreef in.

8.

Het Hoogveld, wordt reeds in 1687 vermeld als een op cijnsgrond gebouwde hofstede. De naam “Hooggoed” of “Hoogveld” verwijst naar de hoge ligging van het bosgebied. In 1722 kochten de Jezuïeten van Antwerpen het domein, doch na de opheffing van de Orde werd het opnieuw aan particulieren verkocht. In 1985 verwierf het Vlaamse gewest circa 67 ha van het Hoogveld in eigendom (links van de dreef) en stelde het als wandelbos open voor het publek.

Ruim een kilometer ver blijven we de rechte **aardeweg** doorheen de Hoogveldbossen volgen. Waar onze route op een **betonwegje** uitloopt, zwenken we naar rechts. Gedurende 4,5 km fietsen we nu langs de grenslijn tussen de provincies Oost- en West-Vlaanderen en de gemeenten Aalter en Ruiselede. Hoewel de straatnaam zich een aantal maal wijzigt (**Hooggoed, Bosdreef, Kliplo, sint –Pietersveldstraat**) wijken wij niet van onze richting af.

9.

Op kaarten uit 1627 –staat deze straat vermeld als “den Grooten Herwech van ghent nar brugghe”. De heirweg was de meest zuidelijke van de vier verbindingen die tijdens de Middeleeuwen tussen beide grote Vlaamse steden bestonden. Tussen Gent en Brugge vormt hij op verschillende plaatsen de grenzen van de parochies. Bijgevolg kunnen we veronderstellen dat de weg reeds bestond voor het afbakenen van de parochies in de streek van Aalter, wat in 1242 gebeurde. De heirweg loopt op een hoogterug van 20 à 26 m boven de zeespiegel; dit is kenmerkend voor oude wegen die steeds de hoogste en droogste plaatsen volgen.

10.

Het Sint-Pietersveld, links van ons, is gelegen aan de rand van het bosgebied dat tot het oude uitgestrekte Bulskampveld behoort. Het was zeer lang een desolaat gebied, dat vrijwel onontgonnen bleef. Heide en vennen domineerden er het landschapsbeeld. In de 19de eeuw onderging het St.-Pietersveld een metamorfose: in 1836 werd 127 ha heidegrond ontgonnen voor de vestiging van een suikerfabriek met bijhorende bietenvelden; een weinig succesvol experiment overigens. In 1846 ging de eigendom van de inmiddels failliet gegane “Société de Bruges pour la fabrication des betteraves” dan ook over in handen van de Belgische overheid. Toen in de 40-er jaren van de 19de eeuw opeenvolgende malen de aardappelooft mislukte, begonnen vele hongerige, dakloze jongeren uit bittere noodzaak te stelen. Om hen te bestraffen kondigde het Parlement in 1848 de Wet op der hervormingsscholen af. Het Sint-

Pietersveld werd als vestigingsplaats voor een dergelijke school uitgekozen; dit verlaten veld lag immers op een uur gaans van elke bewoning. Het “Verbeteringsgesticht” werd opgetrokken in een soort neoclassistische bouwstijl. Met uit de ondergrond gegraven klei bakte men de nodige stenen; om de onvruchtbare heidegronden te bemesten werd beer uit de Gentse gevangenis en straatvuil aangevoerd. Een schip bracht deze ingrediënten tot in Beernem en vandaar ging het in een karavaan beertonnen naar het afgelegen Sint-Pietersveld. Tegenwoordig is het hoofdgebouw van het rijksopvoedingsgesticht geklasseerd als monument en omgeving als landschap. De landbouwactiviteiten nemen nog steeds een belangrijke plaats in binnen het programma van de hervormingsschool. Het eertijds strenge penitentiair systeem heeft echter plaats geruimd voor een meer humane en pedagogische verantwoorde benadering.

Waar het **Lindeveld** zich van rechts bij de route voegt, slaan wij linksaf, eventjes nog in Ruiselede, om kort daarop de Bruggestraat te dwarsen en in de Wingense **Blauwhuisstraat** terecht te komen. Ruim anderhalve kilometer fietsen we nu doorheen de bossen van het Vagevuur, dat op kaarten uit 1756 staat vermeld als “Vagevier”, een gebied van uitgestrekte droge heidevelden. We bereiken de (drukke) Beernemsteenweg, die we recht op recht dwarsen. Voorbij een groot landhuis in het bos en langsheen een boerderij volgen we nu de halfverharde **Oude Bruggeweg** in noordelijke richting.

11.

Het bossen- en parkencomplex van Beernem, Wingene en Ruiselede maakt deel uit van de meest uitgestrekte groenzone van West-Vlaanderen. In het begin van de 16de eeuw bouwde ene Johannes Wyts hier een eerste verblijfplaats en noemde het een “burcht in de wildernis” (=wildenburg). In de woelige tijden tussen 1795 en 1875 was deze verlaten streek een toevluchtsoord voor allerlei randfiguren van de toenmalige maatschappij. Een en ander werd door Yves de Valfleury beschreven in zijn roman “De Bende van Wildenburg”, een op historische feiten gebaseerd verhaal over struikroverij in de 19de eeuw.

We overschrijden de gemeentegrens met Beernem en komen in het domeinbos Lippensgoed-Bulskampveld. De lange rechte dreef die we over zo’n 2,5 km volgen noemt men de **Oude Gravier**. Voorbij een oud (gerestaureerd) jachthuisje fietsen we het gelijknamige Provinciedomein binnen.

12.

We vertelden reeds hoe Lambert Malfait halfweg de 18de eeuw het ruige Bulnas Campas dor ontginninghen en droogleggingen omvormde tot zijn “Lambertsgoed”. Omstreeks 1838 verwierf de invloedrijke familie de Meeus het domein. Een telg uit deze familie, graaf Henri de Meeus, herbouwde op het einde van de 19de eeuw het door Malfait opgetrokken kasteel in zijn sobere neogotische stijl zoals we dat op vandaag kennen.

In 1904 kwam het goed in het bezit van de adellijke familie Lippens, die het fraaie omringende kasteelpark liet aanleggen. In 1970 verwierf de Provincie West-Vlaanderen het kasteel en 201 ha park, bos- en landbouwgronden van het Bulskampveld. Meteen kreeg het domein een dubbelnaam: Lippensgoed-Bulskampveld. In 1973 werd het als provinciedomein voor het publiek opengesteld. Tien jaar later verwierf de Vlaamse gemeenschap 108 ha bos, palend aan het provinciedomein en stelde ook dit gebied voor de recreanten open. Provinciedomein en Domeinbos samen beslaan een thans zo'n 327 ha. Lippensgoed-Bulskampveld vormt hiermee het grootst aaneengesloten bos- en wandeldomein van West-Vlaanderen. In het centrale parkgedeelte van het Provinciedomein staat het kasteel Bulskampveld, waarin het Provinciaal Ambachtenmuseum en het bezoekerscentrum zijn ondergebracht. De vroegere moestuin werd tot een kruidentuin omgevormd; hier is tevens een aantal inlandse hoederrassen tentoongesteld. In de galerijen rond de kruidentuin is een verzameling karren en wagens opgesteld en werd ook een wagenmakerij uitgebouwd.

In het domeinbos ligt de nadruk op het bos en de natuur. Vanaf de uitkijktoren krijgt de natuurliefhebber een prachtig uitzicht op de "Eendeputten", een 25 ha groot heide- en veengebied. Dat tal van zeldzame planten (ronde zonnedauw, witbloemige waterranonkel) en dieren (vinpootsalamander, wintertaling) herbergt. Gezien de kwetsbare vegetatie is dit gedeelte van het domein niet vrij toegankelijk. Overigens werd diverse wandelpaden (en een ruitepad) in beide domeinen uitgestippeld en bewegwijzerd.

Nog een goede 500 m blijven we de **Oude Gravier** volgen, tot we de met steenslag verharde **Lindedreef** (schuilhuisje op de hoek) bereiken. We fietsen de **Lindedreef** naar links in en blijven deze richting over een flinke kilometer aanhouden.

13.

In de hoevegebouwen links van de weg werd het kweekcentrum van de Vereniging voor Bedreigde Neerhofdieren ondergebracht. Deze vereniging streeft de instandhouding na van oude inlandse rassen van neerhofdieren (hoenders, konijnen, ganzen, duiven, kalkoenen...). Veel van deze rassen worden met verdwijnen bedreigd. Een aantal van deze dieren wordt tentoongesteld in de kruidentuin van het Provinciedomein. Het kweekcentrum is niet voor het publiek toegankelijk.

Voorbij de hoevegebouwen van Loca Labora (rechts, na een lichte bocht naar rechts, komen we op grondgebied Oostkamp. Hier slaan we linksaf, de **Stropijpstraat** in, om even verder opnieuw naar links te draaien in de halfverharde **Waterputdreef**. Over een kleine kilometer fietsen we rechtdoor, tot waar onze weg eindigt in de **Blauwhuisstraat** die we nu rechts gaan volgen. Na 500 m wordt onze weg gedwarst door de **Kasteeldreef** die we rechts inslaan. Na ruim een kilometer komen we bij de kruising met de **Kruisstraat**, zij doet haar naam tenminste eer aan, en opnieuw gaat het rechtsaf.

14.

In de omgeving treffen we nog enkele interessante heiderestanten aan. Naast struikheide en dopheide groeide hier ook veenmos, pijpestrootje en gagel, een typische aromatische geurende heester van natte heide. Met het pijpestrootje vervaardigden de arme boertjes van het Bulskampveld destijds hun bijenkorven; met de harde, gladde grasstengel reinigden ze hun pijpen. E bloeiende gagel vormde in vroegere tijden het hoofdbestanddeel van het “gruut”, een kruidenassortiment waarmee bier op smaak werd gebracht.

Aan de eerstvolgende dwarsweg trappen we links in de Toekomststraat die ons buiten de bossen en naar de bewoonde wereld” van Hertsberge brengt. We monden uit op de Wingensestraat/**Lodistraat**, gaan eventjes naar rechts, om quasi onmiddellijk links **Mollere** in te duiken. Op het einde ligt de **Kraaiveldstraat**; zij zal ons, rechtsaf, naar de **Proosdijstraat** brengen. We bevinden ons in het gebied van de vroegere Proosdij van Hertsberge

15.

In 1147 schonk graaf Diederik van den Elzas 30 bunder veld (40 ha) aan de kloostergemeenschap van Hertsberge en in 1151 voegde hij daar nog 18 bunder aan toe. Naderhand stuurde de graaf reguliere kanunniken naar Hertsberge die onder het gezag stonden van een proost; de bescheiden kloostergemeenschap werd een “Proosdij”. De Proosdij van Herstberge was inzonderheid bedoeld als strafkolonie voor monniken die zich aan misdaden van gemeen recht schuldig hadden gemaakt (het vlees is immers zwak!). De gestrafte monniken werden tot zware handenarbeid verplicht: het ontginnen van de heidevelden, droogleggen van moerassen en vijvers en aanplanten van bomen in het ruige Bulskampveld. Gebrek aan mankracht (!) en materiaal speelde de Proosdij echter parten, zodat de ontginningsbedrijvigheid nooit echt van de grond kwam.

De oude kloosterkapel werd tussen 1551 en 1557 herbouwd. Nu maakt ze deel uit van het kasteel van Hertsberge dat we wat verderop langs de Proosdijstraat zullen voorbijkomen.

Over zowat 250 m volgen we nu de nogal drukke Proosdijstraat naar links. Ter hoogte van het kasteel (links) duiken we rechts weg in de **Breeweg**. We laten ons niet misleiden door de talrijke hoevewegjes en kronkelen steeds met de **Breeweg** door de velden. Na een kleine anderhalve kilometer zien we rechts in de verte een verhevenheid in het landschap opduiken: “de Hoogte van Lodi”.

16.

Op deze plaats staat de vroeger geheel omwalde en zeer goed versterkte oude Tempeliershoeve “De Wolvengracht” met daarnaast de eveneens omwalde, mysterieuze Galgetoren. De legende beweert dat de Galgetoren dateert uit de tijd van de Spaanse bezetting. Ophanging zou immers een der favoriete terechtstellingsmethodes van Alva en zijn kompanen geweest zijn, de opperste vorm van vernedering die net goed genoeg was voor de snode misdadigers. Historici en wetenschappers lopen niet zo hoog op met legendes. Zij beweren dat de toren aan het begin van de 19de eeuw werd gebouwd door de toenmalige eigenaar, baron de Serret, als uitkijktoren bij de jacht op zijn uitgestrekte landerijen. Hun stelling zal vermoedelijk de enige juiste zijn; onderzoeken wezen immer uit dat het bouwwerk werd samengesteld met afbraakmateriaal en baksteensoorten die in de Spaanse tijd nog niet voorkwamen en ook de anders zo nauwkeurige graaf de Ferraris maakte op zijn 18^e-eeuwse kaarten geen gewag over een Galgetoren bij de Wolvengracht.

De **Breeweg** geeft uit op de **Papenvijverstraat**. Wij draaien naar links en dwarsen spoedig de Hertsbergebeek. Over een goede 2 km kijken we weer niet naar zijwegen om; we hebben enkel oog voor het mooie landschap dat ons omgeeft.

17.

De vallei van de Rivierbeek en de Hertsbergebeek is een van de mooiste en gaafste landschappen van de gehele provincie. Tussen beide waterlopen strekken zich de laaggelegen meersen uit, die door talloze populierenrijen doorkruist worden en verderop geleidelijk overgaan in de taluds van de drogere akkerlanden. De vele onverharde landwegen dragen nog tot de charme van het landschap bij.

Waar onze weg uitloopt op de **Waterstraat** fietsen we naar rechts. Na even doortrappen, leidt deze weg ons door de mooi begroende omgeving van het Rooiveld- (links) en het Kampveldbos (rechts).

18.

Zoals hun naam al laat uitschijnen zijn zowel het Rooiveld als het Kampveld twee oude heide-“velden”. De ontginning van de woeste gronden zou hier veel vroeger begonnen zijn dan in het nabijgelegen Buskampveld. Oude rekeningen die inkomsten “van den houte” vermelden wijzen erop dat vanaf de 13-14de eeuw hier reeds bos was aangeplant.

Uiteraard ondergingen ook het Rooiveld en Kampveld de gevolgen van een meer productiegericht bosbeheer. Toch biedt het huidige boscomplex nog een ruime verscheidenheid aan planten en dieren. Vooral prooivogels (buizerd) vertoeven graag in deze afwisselende omgeving van bossen, weiden en akkers.

Na +/- 1,5 km draait de Waterstraat naar links. We dwarsen de Rivierbeek en gaan kort daarop met de weg mee naar rechts. Na ruim een halve kilometer ontmoeten we rechts de (private) **Torendreef** (wegwijzer naar Kampveldhoeve), die we over zo'n anderhalve kilometer zullen volgen. Aan onze linkerkant strekt zich het 30 ha grote gemeentedomein Nieuwenhovebos uit. Aan de thans als restaurant uitgebate Kampveldhoeve komen we opnieuw bij de Rivierbeek.

19.

Tegenaan de meanderende beek ligt een met populieren beplant beekdalbosje. In de vroege lente wordt de bodem er bedekt door een tapijt van witte en gele sterretjes van de bosanemoon en speenkruid. Je krijgt er tevens een mooi uitzicht over de laaggelegen weiden.

We dwarsen de beek en fietsen eventjes verder om dan kordaat naar links te zwenken. Het torenhof, de hoeve die we links opmerken, dankt zijn naam aan de oude duiventoren die we voor de gebouwen zien staan. Onze weg mondt uit op de **Kampveldstraat** (suikerfabriek); wij draaien linksaf en fietsen tot aan de **Hertsbergstraat**. Eventjes gaat het naar links om na een paar tientallen meter reeds rechts de **Erkegemstraat** in te draaien. Ook voorbij de kruising met de E40-autosnelweg blijven we nog geruime tijd deze nogal bochtige weg trouw. We laten ons niet afleiden door zijwegen, trappen aan de kruising met de **Stuivenbergstraat** even naar rechts, om enkele pedaaltrappen verder reeds links in te draaien. We fietsen steeds rechtdoor, gaan onder de spoorlijn door en monden uiteindelijk, een kleine 300 m verder, op de **Gevaertsedreef** uit.

20.

Deze naamgeving stamt uit de 15de eeuw en verwijst naar een zekere Lamsin Gevaert, die de veerdienst verzorgde tussen Gevaerts-Noord en Gevaerts-Zuid, zijnde de beide oevers van het nabij gelegen kanaal. Tot in de eerste helft van de 20ste eeuw was de Gevaerts een veel groter en levendiger gehucht dan tegenwoordig. In die tijd telde men op de Gevaerts-Zuid (aan onze zijde van de waterweg) niet minder dan 6 herbergen, terwijl de Gevaerts-Noord nog eens voor 3 herbergen goed was. Jaarlijks werd ook een druk bezochte Gevaerts-kermis georganiseerd. Nadat het gebruik van de overzetboot sterk was teruggelopen, werd de veerpont in 1965 definitief afgeschaft.

We gaan naar links in deze kronkelweg die we, ter hoogte van de wegsplitsing zo'n 800 m verder schuin rechts volgen. De bebouwing neemt zienderogen toe; we naderen immers de Oostkampse wijk Moerbrugge. Na 500 m komt de **Patersonstraat** ons van links vervoegen. Wij blijven steeds onze richting aanhouden tot we op de kanaaloever uitmonden.

21.

Het kanaal Brugge-Gent, de Gentse vaart, behoort tot de oudste scheepvaartwegen van ons land. Vanaf Brugge tot Beernem werd de vaarweg grotendeels gegraven in de bedding van de vroegere Zuidleie, een natuurlijke waterloop die in verbinding stond met het Zwin. Met het uitdiepen van deze middeleeuwse rivier werd reeds vroeg begonnen. In 1379 hadden de delvers Beernem bereikt, toen de Gentse "Witte Kaproenen" hen overvielen. De Gentenaren dachten immers dat de nieuwe vaarweg het waterpeil van de voor hen zo belangrijke Leie ongunstig zou beïnvloeden. Van kwaad kwam erger en een en ander ontaardde in een serieuze "veldslag": in 1382 versloegen de Gentenaren de Bruggelingen in de Slag van het Beverhoutsveld en meteen werden de graafwerken definitief stilgelegd.

Ruim 200 jaar duurde het vooraleer, nadat in 1613 een akkoord met Gent was gesloten, de werken, konden worden hervat. In 1621 waren de werkzaamheden zo ver gevorderd dat men de dijken kon doorsteken om de vooraf gedolven "graafputten" met elkaar in verbinding te brengen. Een schilderij van Jan Garemijn (1753), dat in het stedelijke museum Groeninge te Brugge wordt bewaard, geeft een goed beeld van de graafwerken bij de aanleg van de vaart.

We draaien rechtsaf in het jaagpad langs de middeleeuwse waterweg en komen na een kleine 500 m voorbij het (niet toegankelijk!) natuureservaat De Leiemeersen.

22.

De Leiemeersen vormen een laatste overblijfsel van de hooilanden die vroeger de vallei van de Zuidleie domineerden. Zoals je weet werd in de bedding van deze meanderen waterloop het kanaal Gent-Brugge uitgegraven. Op het einde van onze jaren zestig werden grote delen van het terrein voor het storten van baggerspecie aangewend en daaraan werd later ook een gemeentelijke vuilnisbelt toegevoegd. Wat op vandaag nog rest is een 5 ha groot moeras- en hooilandrelict met een bijzondere botanische waarde. In de natte weilanden treffen we o.m. dotterbloem, breedbladige orchis, waterdrieblad en moeraskartelblad aan; in het vochtige rietland groeit o.a. zwarte bies en moeraskruiskruid. Waterral en kleine karekiet zijn er vaste broedvogels en tijdens de winter pleisteren er vaak watersnippen en bokjes.

Na een kleine 3 km overschrijden we de gemeentegrens met Beernem en de straatnaam wordt Gevaerts-zuid. Dit is het fameuze kanaalgehucht met zijn overzet en zijn gerenommeerde jaarlijkse kermis. De eerste straat rechts is de Halve Maanstraat; zij brengt ons opnieuw over de spoorweg. Aan het driewegenpunt, 350 m verder, ruilen wij voor de schuin rechts verlopende Bornebeekstraat. Na 800 m komen we opnieuw aan een kruising van wegen. Hier kiezen we schuin links voor de Stuivenbergstraat die ons andermaal over de autosnelweg brengt. Net voorbij de autowegbrug draaien we haaks naar links in de Nachtegaalstraat, die voorbij de gemeentegrens met Beernem van naam verandert in Drie Koningen. Weer 800 m verderop, op de kruising met de (soms drukke) Wellingstraat, staat op rechts het gelijknamige kasteel.

23.

De “Oude Paterij” (links) die in 1970 gerestaureerd en verbouwd werd, was oorspronkelijk een zomerverblijf op het landgoed van de Brugse Karmelieten. Bij dit verblijf stond een kapel, waar de omwonenden de mis konden volgen. De in 1562 door de paters aangekochte eigendom werd gedurende de Franse revolutie openbaar verkocht. Baron de Serret verwierf praktisch het volledige landgoed en bouwde er in 1802 een kasteel in empirestijl, waardoor bepaalde materialen van de Brugse St. Donaaskathedraal werden gebruikt. Vermoedelijk was mijnheer de Baron niet zo vertrouwd met de Nederlandse taal; hij noemde zijn kasteel immers “Drie koningen”, foutief refererend naar de 16^d eeuwse herberg “drie Conynghen” (=drie konijnen) die hier ooit stond.

We dwarsen omzichtig de Wellingstraat en zetten onze route rechtdoor verder in de Heirweg, het verlengstuk van de “den Grooten Herwech van Ghent naar Brugghe” die we reeds in het hooggoed hebben aangedaan. Nog zo’n 2,5 km blijven we de Heirweg volgen om opnieuw ons uitgangspunt aan het Aanwijs te bereiken.

We hebben ongeveer 43 km in de benen.

FIETSVERHUUR:

**Info: bezoekerscentrum Bulskampveld,
Kasteel Lippensgoed-Bulskampveld, 8730 BEERNEM – 050/78 91 76
Herberg De Kijkuit, Kijkuit 1, 8730 BEERNEM – 050/78 15 53**